

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua española

Materia	Lingua española			
Código	O05G120V01303			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Paula Pombar, Maria Nieves de			
Profesorado	Paula Pombar, Maria Nieves de			
Correo-e	depaula@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Este curso ten como finalidade unha aproximación teórico-práctica aos coñecementos fundamentais da lingua española, ferramenta básica en todo proceso de comunicación. Pretende, ademais, que os estudantes adquiran as destrezas precisas que, como futuros profesionais, deben perfeccionar nas clases para acadar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, expresión oral, expresión escrita e a interpretación de textos orais e escritos.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Comunicación oral e escrita
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B15	Aprendizaxe autónoma
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Adquirir e consolidar hábitos e destrezas .para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual	A10	B15
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A3	B3
Mellorar a capacidade de lectura e escritura, en canto compoñentes esenciais, á beira do cálculo, das competencias crave e ferramentas necesarias para reforzar a educación e o rendemento do profesorado.	A3	B3
Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer un uso flexible de devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais	A3	B3
Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente a lingua española	A3	B3
Coñecer a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española	A3	B1 B3

Coñecer e saber usar a gramática do español.	A3	B1 B3
Coñecer e saber aplicar correcta e creativamente as regras de formación de palabras do español	A3	B1 B3
Adquirir e saber utilizar os conceptos básicos da semántica, a lexicología e a lexicografía do español.	A3	B1 B3
Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar, con especial atención ao impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas, e á multiculturalidade e interculturalidade.	A11	B12 B19
Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	A5	B11
Saber regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.	A5	B11
Comprender, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa, e contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade.	A4	B12 B19
Asumir a comunicación lingüística como ferramenta básica de regulación da conduta, e motor da resolución pacífica de conflitos na comunidade escolar.	A3	B3 B11

Contidos

Tema	
TEMA 1. Fonética e Fonoloxía do español	1.1. Fundamentos de fonética articulatória. 1.2. Fonoloxía do español. 1.3. Fonemas, sons e grafías.
TEMA 2. Gramática: morfoloxía e sintaxe da lingua española	2.1. Fundamentos da Gramática Española. 2.2. Unidades morfolóxicas. 2.3. Morfemas flexivos e morfemas derivativos. 2.4. As clases de palabras. 2.5. As unidades sintácticas: frase, cláusula e oración. 2.6. As funcións sintácticas no interior de cada unha das unidades sintácticas.
TEMA 3. Semántica, lexicoloxía y lexicografía do español	3.1. Semántica léxica. Introducción. 3.2. A estruturación do léxico español. 3.3. As relacións léxicas. 3.4. Os campos léxicos. 3.5. A organización dos dicionarios.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	7	0	7
Titoría en grupo	14	9	23
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	20	20
Sesión maxistral	29	39	68
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	15	16
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante. Os exercicios pódense realizar en grupo, y serán corrixiidos en voz alta o na pizarra.
Titoría en grupo	Asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O estudante debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma. Estarán en Faitic, ou entregaranse na clase oportunamente. O profesor recollerá estes traballos en tres ocasións, correspondentes a cada un dos tres bloques do programa.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Traballos de aula	Actividade académica desenvolvida polo profesor, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Titoría en grupo	Actividade académica desenvolvida polo profesor, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios na aula, baixo as directrices e supervisión do profesor.	20
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Elaboración de traballos relativos ós tres bloques dos contidos	20
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia, actitude e participación do estudante no desenvolvemento da docencia.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Avaliación das competencias adquiridas, que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto.	25
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Os estudantes da modalidade 'presencial', para superar a materia, deberán ter obtido un 50% en cada unha das probas que integran a avaliación.
- No caso de que os estudantes non superen algunha das probas da avaliación, serán avaliados na segunda convocatoria no mes de Xullo, na data sinalada pola Facultade.
- Os estudantes da modalidade 'non presencial' deberán realizar unha proba teórica que será avaliada cun 50% e unha proba práctica que será avaliada cun 50%, na data sinalada pola Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

- Bosque, I. y V. Demonte (eds.), 3 vols., **Gramática descriptiva de la lengua española**, 1999,
- Bosque, I., **Redes. Diccionario combinatorio del español contemporáneo**, 2004,
- Casares, J., **Diccionario ideológico de la lengua española**, 1959,
- Casas Gómez, M. (dir.) y Rodríguez-Piñeiro Alcalá (ed.), 2008,
- Coseriu, E., **Principios de semántica estructural**, 1991,
- Croft, W. y Cruse, D.A., **Cognitive Linguistics. Versión española: Lingüística cognitiva**, 2004/2008,
- Escandell Vidal, M^a. V., **Apuntes de semántica léxica**, 2007,
- García Murga, F., **El significado. Una introducción a la semántica**, 2002,
- Di Tullio, A., **Manual de gramática del español**, 2005,
- Gómez Torrego, L., **Gramática didáctica del español**, 2002,
- Gómez Torrego, L., **Hablar y escribir correctamente. Gramática normativa del español actual**, 2006,
- Herranz, Mª L. y J.M. Brucart, **La sintaxis (principios teóricos. La oración simple)**, 1987,
- Martínez de Sousa, J., **Diccionario de usos y dudas del español actual**, 2001,
- Miguel, E. de (ed.), **Panorama de la lexicología**, 2009,
- Pena, J., 1991,
- Quilis, A., **Principios de fonología y fonética españolas**, 2008,
- Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española. Vol. I: Morfología. Sintaxis I; vol II: Sintaxis II**, 2009,
- Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española**, 2010,
- Real Academia Española. Asociación de Academias de la Lengua Española, **Diccionario panhispánico de dudas**, 2005,
- Real Academia Española, **Diccionario de la lengua española**, 2001,
- Rodríguez Espiñeira, Mª J. y B. López Meirama, **Ejercicios de análisis sintáctico**, 1998,
- Rodríguez Ramalle, Mª T., **Sintaxis del español**, 2005,
- Rojo, G. y T. Jiménez Juliá, **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, 1989,
- Seco, M., **Gramática esencial del español**, 1996,
- Seco, M., O. Andrés y G. Ramos, **Diccionario del español actual**, 1999,
- Teso Martín, E. del, **Compendio y ejercicios de semántica I**, 2002,
- Teso Martín, E. del, **Compendio y ejercicios de semántica II**, 2007,
- Varela Ortega, S., **Morfología léxica: la formación de palabras**, 2005,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua galega/O05G120V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Outros comentarios

Os estudantes farán entrega, nas dúas primeiras semanas do curso, da ficha debidamente cumprimentada, indicando se optan pola docencia "presencial" ou "non presencial". Asimesmo, indicarán expresamente que "autorizan a publicación das notas no taboleiro".
